Derfor velger vi: Fasadebeis

Beis er den fasadebehandling du velger om du vil ha et naturlig utseende på kledningen. Dette er en tynn, transparent behandling som beskytter treverket mot nedbrytning og samtidig gir en estetisk tiltalende flate med flotte farger.

Av Chera Westman/ifi.no, ifi.no

Fasadebeis forbindes gjerne med fjellhytter eller en hytte langt inne i skogen. Men også boliger i tettbygde strøk kan med fordel behandles med beis. Spesielt har da kanskje beis vært brukt på boliger med en moderne arkitektur, eventuelt i kombinasjon med slettpussede flater. Men også tradisjonelle boliger med høvlet kledning eller villmarkspanel behandles med beis.

– En stor fordel med beis er at behandlingen er transparent og gir treverket et naturlig utseende, sier Thor Ingar Røneid, teknisk servicesjef hos Scanox, som produserer beis under varemerkenavnene Butinox og Tyrilin.

Beisede fasader på bolighus fungerer godt.

Lite film – lite flassing

Beisen lar treets struktur og årringer skinne gjennom og bidra til helheten. Huset får en fin farge, samtidig med et ekte treutseende. Siden dette er en transparent behandling, vil underlagets farge i stor grad påvirke det endelige resultatet. Derfor anbefales ekstra sterkt å foreta oppstrøksprøver før hele huset behandles.

Andre fordeler med beis er at vedlikeholdet ofte er enkelt. Siden beis er en behandling som i høy grad trekker inn i treverket, bygger den lite film. Følgelig er også flassingen mindre, og behovet for å skrape vekk aldrende behandling før ny beis påføres blir begrenset.

Beisen er transpparent, og underlaget påvirker den endelige fargen.

Slites raskere

Vedlikeholdsintervallene er dog kortere enn ved en dekkende behandling.

– Et tynt og transparent sjikt slites fortere av UV-lyset, og medfører høyere slitasje på underlaget. Derfor er må en beiset flate vedlikeholdes hyppigere enn en malt, spesielt gjelder det sørsiden, sier Per Myhre, teknisk rådgiver ved produktsupporten hos Nordsjö.

– Vedlikeholdsintervallene på tjærebeis og oljebeis kan være 3-5 år på sørveggen som er mest utsatt for sol, mens en nordvegg som ikke får sol i det hele tatt, kan stå bra i 10-12 år, sier Thor Ingar Røneid.

Forskjellene i slitasje og vedlikeholdsbehov er altså stort mellom nord- og sørvegger, og det er viktig ikke å la slitasjen gå for langt før fasaden behandles igjen. På solutsatte vegger forvitrer beisen raskt, og med regelmessig vedlikehold oppstår ikke flassing og behov for skrapearbeid. Vedlikeholdet blir da begrenset til rengjøring og ombehandling. Eventuelle tørre trefibre, og beis med dårlig vedheft, må imidlertid fortsatt fjernes før ny beis påføres.

– Men det er også mulig å beise for ofte, slik at behandlingen ikke slites nok før nytt strøk påføres. Da vil beisen bygge film og etter hvert kunne flasse, sier Thor Ingar Røneid.

Jo mer sol den beisede veggen utsettes for, dess hyppigere må den vedlikeholdes.

Mer farge

Ytterligere en egenskap med beis er at fargen på veggen gjerne blir mørkere og mer markert med gjentatte behandlinger. Dette er en konsekvens av at behandlingen er transparent, slik at underlagets farge, det vil også si fargen på beisen du brukte sist, bidrar til endelig resultat.

– Man må se i fargekartet og der det ofte er angitt eksempler på fargen i to og tre strøk, og være oppmerksom på at fargen blir mørkere ved flere påføringer, sier Thor Ingar Røneid.

Helt fargeløs beis for vedlikeholdsformål, nytter ikke. Siden det er fargepigmentene som gir beskyttelsen, ville en slik beis være slitt vekk innen meget kort tid. For enkelte beistyper finns dog svakt pigmenterte beiser som kan brukes som vedlikeholdsbeis. Disse kan friske opp farge og glans, og mette tørre felter uten å bidra til fargeforandring på fasaden. Denne typen lavtpigmentert beis har dog en god del kortere holdbarhet enn en normalpigmentert beis.

Med beis er du også henvist til å velge blant fargene i fargekartene. Ofte lages beisen i ferdigfarger på fabrikken, men noen produkter blandes fra base i butikken. Produsentens garantier for holdbarhet gjelder dog ikke farger utenfor de fordefinerte i fargekartet for aktuelt produkt.

Hver gang fasaden beises, forsterkes fargen.

Riktig fremgangsmåte

Normalt påføres treverk tre strøk – grunningsolje/impregnering pluss to beisbehandlinger, pluss ekstra grunningsolje på endetre og kuttflater. Men enkelte produkter og underlag kan gi en annen fremgangsmåte, og det er viktig å lese og skjønne bruksanvisningen før man går i gang. Glatthøvlede kanter og laftet tømmer må rubbes opp for at behandlingen skal hefte godt.

Dugg eller regn på en nybeiset flate kan medføre mattskjolder. Derfor bør man følge godt med på værmeldingen, og avslutte arbeidsøkten i god tid før kvelden.

Innenfor produktgruppen fasadebeis finnes i hovedsak tre ulike typer beis; oljebeis, tjærebeis og hybridbeis.

Beisede fasader passer både på boliger og hytter.

HYBRIDBEIS

I hybridbeiser, eller vanntynnede besier som de også blir kalt, brukes både alkyd- og akrylbindemidler. Kombinasjonen gjør at de beste egenskapene hos både alkyden – det vil si god inntrenging og glans, samt akrylens flotte fargebestandighet, gode vedheftegenskaper og lange vedlikeholdsintervaller kommer til sin rett.

Glansen hos en vanntynnet beis er enten halvmatt, silkematt eller helmatt, og beisen kan brekkes i en lang rekke farger.

Vanntynnet beis er lett å stryke godt ut, og vanntynnede beisprodukter skal ikke brukes når temperaturen i underlaget går under + 5 ºC, og beisen skal oppbevares tørt og frostfritt.

Vanntynnet beis lages i flere glansgrader, fra helmatt til halvmatt.

OLJEBEIS

Oljebeis er en transparent behandling, laget av alkydolje og andre oljer som tynnes med white-spirit. Behandlingen inneholder råte- og sopphemmende midler og trekker godt inn i treverket. Behandlingen motvirker oppsprekking av treverket, og nedbrytning fra solen. Beisen finnes i flere farger, og i omtrent halvmatt glans.

Oljebeis har gode bruksegenskaper, og kan påføres fasader også i noen minusgrader. Beisen kan også oppbevares tørt og rimfritt i bod eller garasje over vinteren.

Oljebeisen har halvmatt glans.

TJÆREBEIS

Tjærebeis er en værbestandig alkydoljebeis tilsatt tretjære og transparente pigmenter. Beisen er forsterket for å takle UV-stråling, stå imot begroing og råte, samt få i øvrig god værbestandighet. Riktig vedlikehold er viktig for å bevare farge, lød og glans. Det er klart at syd- og vestveggen først blir slitt og ny behandling kan foretas her uten at de andre veggene nødvendigvis må tas.

Tjærebeis leveres i ferdigfarger, og produsentene har fargekart med godt utprøvde farger som fungerer i norsk klima.

Tjærebeisede fasader holder en høyere glans enn andre beisfasader, cirka glans 40, etter påføring.

Tjærebeis har en høyere glans.

Mer informasjon:

Butinox

Nordsjö

Tyrilin

Beckers

Flügger

Bergen Malingfabrikk

Miljømal